

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ioannis Ioviani Pontani. De Aspiratione Libri duo. Charon
Dialogus. Antonivs Dialogus. Activs Dialogus. Aegidivs
Dialogus. Asinvs Dialogus. De Sermone Libri Sex. Belli,
Qvod Ferdinandvs Senior ...**

Pontano, Giovanni Giovano

Venetiis, 1519

De Captatoribus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12960

tum blanditione capiantur, eaq; auiularum in modū sese oblectens, quam uel maximam etiam uoluptatem, uel solam potius statuunt.

De Captatoribus.

Eorum igitur qui pecuniariū secunda ex oratiōe sibi quæstum constitu-
runt, duplex cum sit genus, & illorū qui tum Captatores dicuntur, in
quibus late quidē regnat ambitio & leuitas, tum qui Adulatores cō-
muni tamen nomine uocitantur. Captatorū quidē ipsorū studium est,
non dictis modo, sed conferendis muneribus captare animos ac uolun-
tates illorū præsertim quibus aut certi minime sint hæredes, aut eorum
eiciendorū ex hereditate spes adest. Quod genus late diffunditur, nō
maximis in hiantiā modo fortunis, uerū patrimonijs etiā minimis. Di-
cti igitur à captando, quo in uerbo et fraus inest, & maius etiam ha-
bendi studiū. Quippe cū ipsi non uerbis modo, uerū etiam donis, con-
uiujsq; grassentur, aucupū morē, atq; alleclationes secuti, eorū enim
captiosa sunt oīo obsequia, fraudisq; atq; insidiarū plena. Aduersum
quos merito et dētes acuiunt, et gladios stringunt Satyrarū scriptores.
Sed nobis hac satis in parte fuerit uitij genus innuisse. Quantopere
autē ueritati horū obsit hominū oratio atq; obsequiū, abunde quidem
manifestum est. Sūt quoq; quos ambitio honorisq; studiū, minime uero
pecuniæ cupiditas trahat ad assentandū, leuitate quadā tantum duce,
dum uideri q̄ esse ipsi malunt, solaq; populari et capiuntur, & pascū-
tur aura, qua in re seq; suasq; res omnis uidentur collocasse, plebeio-
rum etiam ad hominum opinionem omnia referentes. Ac superius q̄
dē uitium Captatio, et qui ea utuntur Captatores. huius autē propriū,
ac maxime suū nomen existit nullū. leuitas tamen est, ac uanitas sanē
maxima, & homines ipsi perquam leues, ac uani, dū umbra capiūtur
rerum, magis q̄ rebus ipsis. Atq; hoc quidē uitium potest ratione alia
ad Ambitionem referri, qua de re alibi quoq; à nobis dictū est. Quod
si Captationem ipsam duplicē fecerimus, et eorū quos cupiditas habēdū
trahit, et quos popularis auræ atq; ambitionis studiū, ut alteri pecu-
niæ, alteri popularis auræ Captatores dicantur, fortasse non male di-
stribuisse iudicabimur, quando etiā sunt qui inter loquēdum dissen-
dūq; etiam uerba captent, qui quidem ipsi dicantur Captiosi, & fraus
ipsa Captiuincula. Verū ad Adulatores redeamus, quiq; ydē Assenta-
tores sunt, neq; alio quidē nomine inter se discernūtur. Caterū studiū
id eorū est, ex adulationibus rē facere, ac peculiū. ut dū uerbis obse-
quantur, dum oratione secunda primatum, ac principum res consti-
liaq; extollunt, dum eorū admirantur facta, dicta, consilia, mores,

gestus, & (ut Iuuenalis inquit) ubi

» Trulla inuerso crepitum dedit aurea fundo,
Domesticam rem adaugeant, amplificentq; patrimonium. Quorum
hominum studiis, dominantium (ut dixi) aures plerūq; oppletæ sunt,
dum ijs sese regendos permittunt. Quo efficitur ut ueritas uideri pos-
sit eorum inimici, præsertim ubi qui rerum potiuntur, adolescentes
ipsi fuerint uel ætate annisq; uel etiam moribus, ac rerum usu. Ho-
rum igitur omnium studium est atq; propositum, adulando atq; in-
gratiam loquendo rebus ipsos suis consulere, hisq; artibus atq; consi-
liis rei familiari prospicere. Quod dum consequantur, non modo nul-
la è parte molesti esse uolunt, uerum singula laudant, dictisq; & fa-
ctis quibusq; assurgunt, quin quæ maxime fortasse ridenda sint, &
admirantur illa, & in cælum ferunt, uerbis quoq; ipsis, oris gestum
adiungentes, & corporis totius habitum. Regem aliquem capies, in-
quit ille apud Iuuenalem, ad magni illius rhombi aspectum, aut de
temone Britanno

» Excitet Aruiragus. peregrina est bellua. cernis

» Erectas in terga fudes? -

Itaq; quid in maioribus illi ipsi Assentatores facturi essent negotijs
consultationibusq; conijcere ex his facile quidē possumus. His accedit
maxime uanum genus hominum, quorum studium tantum est loquē-
di in aliorum gratiam, atq; ad illorum ipsorum uultum atq; opinio-
nem, orationem suam, seq; ipsos componere, iisdemq; in omnibus mo-
rem gerere. seq; suaq; dicta, sermonesq; ad hæc ipsa tantum institue-
re. Quorum quidem consilium Terentianum quoq; est illud, & me-
ta quasi quædam, ad quam se ipsos instruunt, Obsequiū amicos, ueri-
tas odiū parit. Quod dictum quanq̃ latius fortasse patet tamen maxi-
me ad eos referēdū, q̃ uoluptatem solā suis è dictis quæritant, quā ad
adipiscendā se se omni arte instituunt, ac dicendi studio. solumq; eo-
rū est propositum, dominantibus ut placeant, & quibus cū obuersan-
tur, eos delectent, ijs blandiantur, et illorū, arte ut omni aures demul-
ceat, uoluptatis gratia, demū omnia. Hicq; illorū ē finis, ac propositū.

De Lasciuia.

Qua in re quoniam nec modum, nec mensuram tenent ullam, lasciuire
eos necesse est, ut qui neq; in iocando, neq; in oblectando delectum ha-
beant, aut rationem aliquam, uerum qui & uerbis, & iocis, & fa-
bellis referendis, nimium ipsi serpent, atque inter iocandum expli-
candūq; dilabantur alio atq; alio. Quo circa Lasciui sunt uocati,
& uitii ipsam Lasciua, nimis enim profundunt sese ad iocū dictaq;